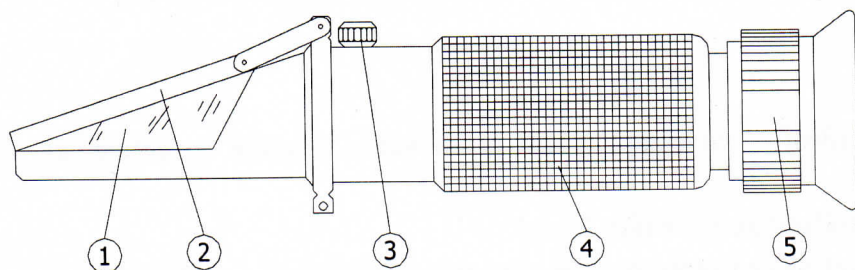

Refraktometr RAL1

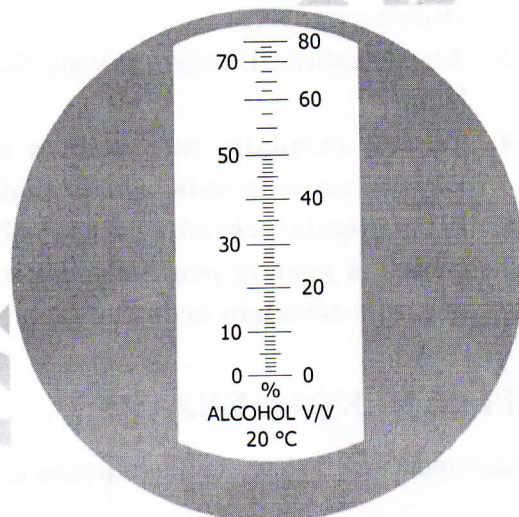

1. Optický hranol
2. Průsvitné víčko
3. Kalibrační šroub
4. Gumová rukojeť
5. Okulár s doostřením

POPIS A ZÁKLADNÍ TECHNICKÉ ÚDAJE

Refraktometr RAL1 je refraktometr určený pro měření objemových procent alkoholu (0 až 80 %). Je vhodný pro měření ovocných pálenek a jiných destilátů (bourbon, whiskey).

Rozsah stupnice je 0 až 80 % objemu alkoholu, rozlišení stupnice je 1 %.

Obrázek 1 Průzor refraktometru – stupnice

MĚŘENÍ

1. Příprava na měření

Nasměrujte průsvitné víčko proti světlu, podívejte se do okuláru a pro zlepšení čitelnosti obraz případně doostřete. Uvidíte kruhový průzor s měřicí stupnicí (viz Obrázek 1)

2. Kalibrace refraktometru

Zvedněte průsvitné víčko, na optický hranol kápněte 1 až 2 kapky kalibračního roztoku (destilované vody), víčko přiklopte zpět a lehce jej stlačte tak, aby se roztok dokonale rozprostřel po ploše optického hranolu (bez vzduchových bublin a suchých míst).

Při pohledu do okuláru by horní část průzoru měla být modrá, spodní bílá a jejich hranice by měla procházet nulovou čarou. Pokud tomu tak není, otáčejte kalibračním šroubem, dokud nedosáhnete kýženého stavu.

3. Měření

Zvedněte průsvitné víčko, přibaleným hadříkem očistěte optický hranol, poté na něj kápněte 1 až 2 kapky testované kapaliny, víčko přiklopte zpět a lehce jej stlačte tak, aby se kapalina dokonale rozprostřela po ploše optického hranolu (bez vzduchových bublin a suchých míst). Naměřenou hodnotu bude reprezentovat průsečík modro-bílé hranice a měřicí stupnice.

Je-li rozhraní modré a bílé plochy slabě viditelné či rozmížené, doporučujeme očistit hranol refraktometru technickým lihem.

Pokud měření neprobíhá při teplotě 20 °C, použijte pro zjištění přesného výsledku přiloženou kompenzační tabulku.

V případě, že se v průběhu měření teplota okolí změní o více než 1 °C, doporučujeme provést opětovnou kalibraci. Pokud teplota okolí velmi kolísá, doporučujeme provádět kalibraci každých 30 minut.

4. Očištění po měření

Očistěte hranol i průsvitnou krytkou vlhkým hadříkem a vložte přístroj zpět do pouzdra.

ÚDRŽBA

Máte v ruce velice přesný optický přístroj – zacházejte s ním proto velice opatrně a pečlivě jej udržujte.

1. **Nepoužívejte refraktometr k měření abrazivních látek!**
2. **Nedotýkejte se optické části, nečistěte ji papírovými ubrousky a podobně – mohli byste ji poškrábat! Pro očištění optického hranolu použijte jemnou stranu přibaleného čistícího hadříku!**
3. **Abyste zabránili vniknutí vody do optického přístroje, po měření jej neomývejte ve vodní lázni!**
4. **Přístroj skladujte na čistém a suchém místě, abyste zabránili případné kondenzaci vlhkosti na ploše optického hranolu nebo dokonce na čočce uvnitř přístroje.**
5. **Při manipulaci chraňte přístroj před silnými otřesy!**
6. **Budete-li přístroj používat v souladu s výše uvedenými doporučeními, optické parametry přístroje zůstanou nedotčeny.**

TEPLOTNÍ KOMPENZACE

Refraktometr není vybaven automatickou kompenzací teploty.

PŘÍSLUŠENSTVÍ

1. čistící hadřík
2. pipeta
3. šroubovák

Kompenzace odečtu objemového procenta alkoholu – při teplotě okolního vzduchu t [°C]

10 °C	83,0	82,0	81,0	80,0	79,1	78,1	77,1	76,2	75,2	74,2	73,2	72,2	71,3	70,3	69,3	68,3	67,4	66,4	65,4	64,4	63,5	62,5	61,5	60,5	59,6	58,6	57,6	56,6	55,7	54,7	53,7
11 °C	82,7	81,7	80,7	79,7	78,8	77,8	76,8	75,8	74,9	73,9	72,9	71,9	71,0	70,0	69,0	68,0	67,0	66,0	65,1	64,1	63,1	62,1	61,2	60,2	59,2	58,2	57,2	56,3	55,3	54,3	53,4
12 °C	82,4	81,4	80,4	79,4	78,5	77,5	76,5	75,5	74,5	73,6	72,6	71,6	70,6	69,6	68,7	67,7	66,7	65,7	64,7	63,8	62,8	61,8	60,8	59,8	58,9	57,9	56,9	55,9	55,0	54,0	53,0
13 °C	82,1	81,1	80,1	79,1	78,2	77,2	76,2	75,2	74,2	73,2	72,3	71,3	70,3	69,3	68,3	67,4	66,4	65,4	64,4	63,4	62,4	61,4	60,5	59,5	58,5	57,5	56,5	55,6	54,6	53,6	52,6
14 °C	81,8	80,8	79,8	78,8	77,9	76,9	75,9	74,9	73,9	72,9	72,0	71,0	70,0	69,0	68,0	67,0	66,0	65,0	64,1	63,1	62,1	61,1	60,1	59,1	58,2	57,2	56,2	55,2	54,2	53,2	52,2
15 °C	81,5	80,5	79,5	78,5	77,6	76,6	75,6	74,6	73,6	72,6	71,6	70,6	69,6	68,6	67,7	66,7	65,7	64,7	63,7	62,7	61,7	60,8	59,8	58,8	57,8	56,8	55,8	54,8	53,9	52,9	51,9
16 °C	81,2	80,2	79,2	78,2	77,2	76,2	75,3	74,3	73,3	72,3	71,3	70,3	69,3	68,3	67,3	66,3	65,3	64,3	63,4	62,4	61,4	60,4	59,4	58,4	57,4	56,4	55,5	54,5	53,5	52,5	51,5
17 °C	80,9	79,9	78,9	77,9	76,9	75,9	74,9	74,0	73,0	72,0	71,0	70,0	69,0	68,0	67,0	66,0	65,0	64,0	63,0	62,0	61,0	60,0	59,1	58,1	57,1	56,1	55,1	54,1	53,1	52,1	51,1
18 °C	80,6	79,6	78,6	77,6	76,6	75,6	74,6	73,6	72,6	71,6	70,6	69,6	68,7	67,7	66,7	65,7	64,7	63,7	62,7	61,7	60,7	59,7	58,7	57,7	56,7	55,7	54,7	53,7	52,7	51,7	50,7
19 °C	80,3	79,3	78,3	77,3	76,3	75,3	74,3	73,3	72,3	71,3	70,3	69,3	68,3	67,3	66,3	65,3	64,3	63,3	62,3	61,3	60,4	59,4	58,4	57,4	56,4	55,4	54,4	53,4	52,4	51,4	50,4
20 °C	80 %	79 %	78 %	77 %	76 %	75 %	74 %	73 %	72 %	71 %	70 %	69 %	68 %	67 %	66 %	65 %	64 %	63 %	62 %	61 %	60 %	59 %	58 %	57 %	56 %	55 %	54 %	53 %	52 %	51 %	50 %
21 °C	79,7	78,7	77,7	76,7	75,7	74,7	73,7	72,7	71,7	70,7	69,7	68,7	67,7	66,7	65,7	64,6	63,6	62,6	61,6	60,6	59,6	58,6	57,6	56,6	55,6	54,6	53,6	52,6	51,6	50,6	49,6
22 °C	79,4	78,4	77,4	76,4	75,4	74,4	73,4	72,4	71,4	70,3	69,3	68,3	67,3	66,3	65,3	64,3	63,3	62,3	61,3	60,3	59,3	58,3	57,3	56,3	55,3	54,3	53,3	52,2	51,2	50,2	49,2
23 °C	79,1	78,1	77,1	76,1	75,1	74,1	73,0	72,0	71,0	70,0	69,0	68,0	67,0	66,0	65,0	64,0	63,0	62,0	61,0	60,0	58,9	57,9	56,9	55,9	54,9	53,9	52,9	51,9	50,9	49,9	48,9
24 °C	78,8	77,8	76,8	75,8	74,7	73,7	72,7	71,7	70,7	69,7	68,7	67,7	66,7	65,6	64,6	63,6	62,6	61,6	60,6	59,6	58,6	57,6	56,6	55,6	54,5	53,5	52,5	51,5	50,5	49,5	48,5
25 °C	78,5	77,5	76,4	75,4	74,4	73,4	72,4	71,4	70,4	69,4	68,4	67,3	66,3	65,3	64,3	63,3	62,3	61,3	60,3	59,2	58,2	57,2	56,2	55,2	54,2	53,2	52,2	51,1	50,1	49,1	48,1
26 °C	78,2	77,2	76,1	75,1	74,1	73,1	72,1	71,1	70,0	69,0	68,0	67,0	66,0	65,0	64,0	63,0	62,0	61,0	60,0	59,0	58,0	57,0	56,0	55,0	54,0	53,0	52,0	51,0	50,0	49,0	48,0
27 °C	77,8	76,8	75,8	74,8	73,8	72,8	71,8	70,7	69,7	68,7	67,7	66,7	65,7	64,6	63,6	62,6	61,6	60,6	59,6	58,5	57,5	56,5	55,5	54,5	53,4	52,4	51,4	50,4	49,4	48,3	47,3
28 °C	77,6	76,5	75,5	74,5	73,5	72,4	71,4	70,4	69,4	68,4	67,4	66,3	65,3	64,3	63,3	62,3	61,2	60,2	59,2	58,2	57,2	56,1	55,1	54,1	53,1	52,1	51,0	50,0	49,0	48,0	47,0
29 °C	77,2	76,2	75,2	74,2	73,2	72,1	71,1	70,1	69,1	68,0	67,0	66,0	65,0	64,0	62,9	61,9	60,9	59,9	58,8	57,8	56,8	55,8	54,8	53,7	52,7	51,7	50,7	49,6	48,6	47,6	46,6
30 °C	76,9	75,9	74,9	73,8	72,8	71,8	70,8	69,8	68,7	67,7	66,7	65,7	64,6	63,6	62,6	61,6	60,6	59,5	58,5	57,5	56,4	55,4	54,4	53,4	52,3	51,3	50,3	49,3	48,2	47,2	46,2
31 °C	76,6	75,6	74,6	73,5	72,5	71,5	70,5	69,5	68,4	67,4	66,4	65,4	64,3	63,3	62,3	61,3	60,3	59,2	58,1	57,2	56,1	55,0	54,0	53,0	51,9	50,9	49,9	48,9	47,8	46,8	45,8
32 °C	76,3	75,3	74,2	73,2	72,1	71,2	70,1	69,1	68,0	67,0	66,0	65,0	63,9	62,9	61,9	60,9	59,9	58,8	57,8	56,8	55,7	54,7	53,7	52,7	51,6	50,6	49,6	48,5	47,4	46,4	45,5
33 °C	76,0	75,0	73,9	72,8	71,8	70,8	69,8	68,8	67,7	66,7	65,7	64,6	63,6	62,6	61,6	60,6	59,4	58,5	57,4	56,5	55,3	54,3	53,3	52,3	51,2	50,2	49,2	48,2	47,1	46,1	45,0
34 °C	75,7	74,7	73,6	72,5	71,5	70,5	69,5	68,4	67,4	66,3	65,3	64,3	63,2	62,2	61,2	60,2	59,2	58,1	57,1	56,1	55,0	54,0	53,0	51,9	50,8	49,8	48,8	47,8	46,7	45,7	44,7
35 °C	75,4	74,3	73,2	72,2	71,2	70,2	69,1	68,1	67,0	66,0	65,0	64,0	62,9	61,9	60,9	59,5	58,9	57,8	56,7	55,8	54,6	53,6	52,6	51,6	50,5	49,5	48,5	47,4	46,3	45,3	44,3

Postup: Odečtu hodnotu na refraktometru bez ATC a v řádku odpovídajícím teplotě okolí najdu odečtenou hodnotu. V průsečíku sloupce a zvýrazněného řádku určím, kolik objemových procent alkoholu obsahuje pálenka při 20 °C.

Kompenzace odečtu objemového procenta alkoholu – při teplotě okolního vzduchu t [°C]

10 °C	63,5	62,5	61,5	60,5	59,6	58,6	57,6	56,6	55,7	54,7	53,7	52,8	51,8	50,8	49,8	48,9	47,9	46,9	46,0	45,0	44,0	43,0	42,0	41,0	40,1	39,1	38,1	37,1	36,1	35,1	34,1
11 °C	63,1	62,1	61,2	60,2	59,2	58,2	57,2	56,3	55,3	54,3	53,4	52,4	51,4	50,4	49,2	48,5	47,5	46,5	45,6	44,6	43,6	42,6	41,6	40,6	39,6	38,7	37,7	36,7	35,7	34,7	33,7
12 °C	62,8	61,8	60,8	59,8	58,9	57,9	56,9	55,9	55,0	54,0	53,0	52,0	51,0	50,1	49,1	48,1	47,1	46,1	45,2	44,2	43,2	42,2	41,2	40,2	39,2	38,2	37,3	36,3	35,3	34,3	33,3
13 °C	62,4	61,4	60,5	59,5	58,5	57,5	56,5	55,6	54,6	53,6	52,6	51,6	50,7	49,7	48,7	47,7	46,7	45,8	44,8	43,8	42,8	41,8	40,8	39,8	38,8	37,8	36,8	35,9	34,9	33,9	32,8
14 °C	62,1	61,1	60,1	59,1	58,2	57,2	56,2	55,2	54,2	53,2	52,2	51,3	50,3	49,3	48,3	47,3	46,4	45,4	44,4	43,4	42,4	41,4	40,4	39,4	38,4	37,4	36,4	35,4	34,4	33,5	32,4
15 °C	61,7	60,8	59,8	58,8	57,8	56,8	55,8	54,8	53,9	52,9	51,9	50,9	49,9	48,9	47,9	47,0	46,0	45,0	44,0	43,0	42,0	41,0	40,0	39,0	38,0	37,0	36,0	35,0	34,0	33,0	32,0
16 °C	61,4	60,4	59,4	58,4	57,4	56,4	55,5	54,5	53,5	52,5	51,5	50,5	49,5	48,6	47,6	46,6	45,6	44,6	43,6	42,6	41,6	40,6	39,6	38,6	37,6	36,6	35,6	34,6	33,6	32,6	31,6
17 °C	61,0	60,0	59,1	58,1	57,1	56,1	55,1	54,1	53,1	52,1	51,1	50,1	49,2	48,2	47,2	46,2	45,2	44,2	43,2	42,2	41,2	40,2	39,2	38,2	37,2	36,2	35,2	34,2	33,2	32,2	31,2
18 °C	60,7	59,7	58,7	57,7	56,7	55,7	54,7	53,7	52,7	51,7	50,7	49,8	48,8	47,8	46,8	45,8	44,8	43,8	42,8	41,8	40,8	39,8	38,8	37,8	36,8	35,8	34,8	33,8	32,8	31,8	30,8
19 °C	60,4	59,4	58,4	57,4	56,4	55,4	54,4	53,4	52,4	51,4	50,4	49,4	48,4	47,4	46,4	45,4	44,4	43,4	42,4	41,4	40,4	39,4	38,4	37,4	36,4	35,4	34,4	33,4	32,4	31,4	30,4
20 °C	60 %	59 %	58 %	57 %	56 %	55 %	54 %	53 %	52 %	51 %	50 %	49 %	48 %	47 %	46 %	45 %	44 %	43 %	42 %	41 %	40 %	39 %	38 %	37 %	36 %	35 %	34 %	33 %	32 %	31 %	30 %
21 °C	59,6	58,6	57,6	56,6	55,6	54,6	53,6	52,6	51,6	50,6	49,6	48,6	47,6	46,6	45,6	44,6	43,6	42,6	41,6	40,6	39,6	38,6	37,6	36,6	35,6	34,6	33,6	32,6	31,6	30,6	29,6
22 °C	59,3	58,3	57,3	56,3	55,3	54,3	53,3	52,2	51,2	50,2	49,2	48,2	47,2	46,2	45,2	44,2	43,2	42,2	41,2	40,2	39,2	38,2	37,2	36,2	35,2	34,2	33,2	32,2	31,2	30,2	29,2
23 °C	58,9	57,9	56,9	55,9	54,9	53,9	52,9	51,9	50,9	49,9	48,9	47,8	46,8	45,8	44,8	43,8	42,8	41,8	40,8	39,8	38,8	37,8	36,8	35,8	34,8	33,8	32,8	31,8	30,8	29,8	28,8
24 °C	58,6	57,6	56,6	55,6	54,5	53,5	52,5	51,5	50,5	49,5	48,5	47,5	46,4	45,4	44,4	43,4	42,4	41,4	40,4	39,4	38,4	37,4	36,4	35,4	34,4	33,4	32,4	31,4	30,4	29,4	28,4
25 °C	58,2	57,2	56,2	55,2	54,2	53,2	52,2	51,1	50,1	49,1	48,1	47,1	46,1	45,1	44,1	43,0	42,0	41,0	40,0	39,0	38,0	37,0	36,0	35,0	34,0	33,0	32,0	31,0	30,0	29,0	28,0
26 °C	57,9	56,9	55,8	54,8	53,8	52,8	51,8	50,8	49,7	48,7	47,7	46,7	45,7	44,7	43,7	42,7	41,6	40,6	39,6	38,6	37,6	36,6	35,6	34,6	33,6	32,6	31,6	30,6	29,6	28,6	27,6
27 °C	57,5	56,5	55,5	54,5	53,4	52,4	51,4	50,4	49,4	48,3	47,3	46,3	45,3	44,3	43,3	42,3	41,2	40,2	39,2	38,2	37,2	36,2	35,2	34,2	33,2	32,2	31,2	30,2	29,2	28,2	27,2
28 °C	57,2	56,1	55,1	54,1	53,1	52,1	51,0	50,0	49,0	48,0	47,0	45,9	44,9	43,9	42,9	41,9	40,8	39,8	38,8	37,8	36,8	35,8	34,8	33,8	32,8	31,7	30,7	29,7	28,8	27,8	26,8
29 °C	56,8	55,8	54,8	53,7	52,7	51,7	50,7	49,6	48,6	47,6	46,6	45,6	44,5	43,5	42,5	41,5	40,4	39,4	38,4	37,4	36,4	35,4	34,4	33,4	32,3	31,3	30,3	29,4	28,4	27,4	26,4
30 °C	56,4	55,4	54,4	53,4	52,3	51,3	50,3	49,3	48,2	47,2	46,2	45,2	44,2	43,1	42,1	41,0	40,1	39,0	38,0	37,0	36,0	35,0	34,0	33,0	32,0	30,9	29,9	28,9	28,0	27,0	26,1
31 °C	56,1	55,0	54,0	53,0	51,9	50,9	49,9	48,9	47,8	46,8	45,8	44,8	43,8	42,7	41,7	40,7	39,7	38,6	37,6	36,6	35,6	34,6	33,6	32,6	31,6	30,5	29,5	28,5	27,6	26,6	25,7
32 °C	55,7	54,7	53,7	52,7	51,6	50,6	49,6	48,5	47,4	46,4	45,5	44,4	43,4	42,3	41,3	40,3	39,3	38,2	37,2	36,2	35,2	34,2	33,2	32,2	31,2	30,1	29,1	28,1	27,2	26,2	25,3
33 °C	55,3	54,3	53,3	52,3	51,2	50,2	49,2	48,2	47,1	46,1	45,0	44,1	43,1	41,9	40,9	39,9	38,9	37,8	36,8	35,8	34,8	33,8	32,8	31,8	30,8	29,7	28,7	27,7	26,8	25,8	24,9
34 °C	55,0	54,0	53,0	51,9	50,8	49,8	48,8	47,8	46,7	45,7	44,7	43,7	42,7	41,5	40,5	39,5	38,5	37,4	36,4	35,4	34,4	33,4	32,4	31,4	30,4	29,3	28,3	27,3	26,4	25,4	24,5
35 °C	54,6	53,6	52,6	51,6	50,5	49,5	48,5	47,4	46,3	45,3	44,3	43,3	42,3	41,2	40,2	39,0	38,1	37,0	36,0	35,0	34,0	33,0	32,0	31,0	30,0	28,8	27,8	26,8	26,0	25,0	24,2

Postup: Odečtu hodnotu na refraktometru bez ATC a v řádku odpovídajícím teplotě okolí najdu odečtenou hodnotu. V průsečíku sloupce a zvýrazněného řádku určím, kolik objemových procent alkoholu obsahuje pálenka při 20 °C.